A természetfilmek átütő sikere

A Vadászati Világkiállítás alkalmából megrendezett első nemzetközi természetfilm-fesztivál, amelyre 160 filmet neveztek be, átütő sikert aratott. Hárs Mihály filmrendező, a filmfesztivál igazgatója elmondotta: a filmesek most is ugyan olyan forgalmat bonyolítanak le, mint a fesztivál napjaiban. Akkora az érdeklődés, hogy alig győznek eleget tenni a meghívásoknak és tárgyalási ajánlatoknak. Bebizonyosodott, hogy a nézőket sokkal jobban érdekli ez a téma, mint azt a szakemberek, vagy akár maguk a forgatók gondolták volna. Éppen ezért a filmfesztivál lényegében be sem fejeződött, a vetítéseket folytatják) és így azoknak is, akik nem látták az eddigi előadásokat, módjuk van megtekinteni a ritka hazai és külföldi alkotásokat.

A televízió az összes hazai és külföldi filmet megvásárolta. Öt-öt arany, illetve ezüst és 13 bronzérmes alkotás került a televízió műsortárába; ezeket az alkotásokat az őszi és a téli hónapokban folyamatosan bemutatják.

A filmrendező elmondotta: a nemzetközi zsüri azt indítványozta, hogy a nagy sikerre való tekintettel kétévenként Magyarországon ismételjék meg a fesztiválokat. A javaslatot tetszéssel fogadták a filmszakma vezető köreiben — ezt bizonyítják az elmúlt napok tárgyalásai. Egy újabb fejlemény: dr. Jean Duceaur, a franciaországi allosi amatőrfilmfesztivál elnöke azt javasolta, hogy minden évben tartsanak nemzetközi természetfilm-fesztivált; felváltva Nizzában és Budapesten.

Nagy István pasztelljei

A nehézsorsú emberek indulatai mozgatták Nagy István (1873—1937) pasztellkrétáját. Az a 32 képe, mely emlékkiállításán, a Móra Ferenc Múzeum Horváth Mihály utcai képtárában látható, ezt bizonyítja. Táj-ember-állat hármas szintézise jelenik meg a rajzokon. Az ember-táj-állat egyszerre és együttlátása, szeretete rajzoltatta vele sötét, mély indulatoktól fűtötten is humánus képeit. Az egyszerű, nagy és zárt formák, világos szerkezet, képi egyensúly és tiszta stilizáció jellemzi. Erdély balladás világát hozza közel hozzánk. A tájat, az állatokat az erdélyi házak, a Gyilkostó, a Birkák a hegyen című képein. Az e tájból vétetett és kemény, szívós anyagból gyúrt munkásembert az Erdőszélen és a Kaszálók lapjain ismerhetjük meg. Alföldi tájat idéz a Tehenek a parton és a Félegyházi tanyák című pasztellkép. Megjelenik lapjain a Bakony világa is. Szinte szimbolikus a Lovas tájkép. — Kikristályosodott jelképe a „bús magyar sorsnak". Csendéleteire a virágokat az erdélyi hegyek lankáiról szedte. Leányka-portréja a tartás nyugalmának és a kendő és szem kék ritmusának szép harmóniája.

Sötét tónusú pasztellképek Nagy István alkotásai. Sötétzöldek, szürkék, feketék dominálnak jelezve a szegénység, a táj és állatai szomorú, közös sorsát, egymásban feloldódását és egymásban megújulását — feltámadását.

T. L.

Csehszlovák—magyar baráti találkozó Szegeden

A Hazafias Népfront Csongrád megyei elnöksége a budapesti Csehszlovák Kultúrával közösen szeptember 20-án és 21-én Makón, Pitvaroson és Szegeden baráti találkozókat hívott össze. E két napon a népfront vendégeként megyénkben tartózkodott Jan Gothe, a Csehszlovák Kultúra igazgatóhelyettese és Klara Bencskó, a Csehszlovák Kultúra kultúrreferense.

A látogatás első napján, szeptember 20-án, hétfőn a kora délutáni órákban találkoztak a makói járás párt- és állami vezetőivel, a tömegszervezetek képviselőivel. A járás községei közül Pitvarost keresték fel, ahol baráti eszmecsere során ismerkedtek a község vezetőivel, valamint a helyi eredményekkel, gondokkal. Pitvaroson a Vörös Csillag Tsz üzemegységeit nézték meg, majd este a filmszínházban nagygyűlésen találkoztak a község lakóival. Jan Gothe igazgatóhelyettes a nagygyűlésen ismertette a csehszlovák nép országépítő munkáját.

Tegnap, szeptember 21-én, kedden délelőtt Szegeden, a KISZÖV székházát keresték fel a csehszlovák vendégek, ahol a kisiparosok munkájáról kaptak átfogó képet. Ezt követően a szegedi Vas-ipari Ktsz üzemébe látogattak, így közvetlenül képet alkothattak a ktsz-ek tevékenységéről. Kora délután városnéző séta keretében ismerkedtek a megyeszékhellyel, s Szeged új lakónegyedével, Tarjánnal, majd felkeresték a Móra Ferenc Múzeumot és a Somogyi Könyvtárat. A Hazafias Népfront székházának klubjában délután 4 órakor baráti találkozóra került sor. Jan Gothe tájékoztatót adott a Csehszlovák Szocialista Köztársaság helyzetéről. A találkozón a népfront szegedi aktivistái, valamint a tanárképző főiskola szlovák tanszékének hallgatói vettek részt.

A DM DÉLMAGYARORSZÁG POSTALÁDÁJA

„Legyen ez a rovat az emberek nevelésének, megjobbításának rovata! Úgy vélem, sőt: hiszem, hogy az újságírók jó cikkekkel, s az olvasók — azzal, hogy őszintén szólnak egymással — jó ügyet szolgálnak, ha azt tűzik ki célul, hogy tanítsuk meg egymást szépen, egymás háborgatása nélkül élni, egymásnak jó szívvel segíteni".

Ezt M. Lászlóné olvasónk írta. Nem teszünk hozzá semmi mást: ez minden törekvésünk, nemcsak ezzel a rovattal, de lapunk minden sorával.

Végül ki felel?

Hosszú levelet írt egy olvasónk („Pilóta" jeligével) arról, milyen nehéz helyzetben van. Tíz éve gépkocsivezető, ez második munkahelye. Rendszeresen késő este végez, de reggel, sokszor fáradva, kialvatlanul ül a volánhoz.

Minap — csak próbaképpen —, megállt egy presszó előtt, mondván: igen fáradt, inna egy kávét. Ha hiszik, ha nem, megnehezteltek rá az utasok! Ugyanis siettek volna. Emlegették is: most aztán jó lesz behozni ezt a tízpercnyi időt. Ő pedig nem merte megmondani, hogy a szabályok szerint neki az útviszonyoknak, meg a forgalomnak megfelelő sebességgel szabad csak hajtania. „Bevallom, kénytelen voltam gyorsan hajtani. Aki »pilóta«, talán megérti, van ilyen lehetetlen helyzetben az ember, de utólag szégyellem, és szeretném legalább így elmondani: sok kollégám ül fáradtan a volán mellett, és sok főnök »siet«, legalábbis, amikor úton van. Veszélyes üzem a gépkocsi — én nem hagyom magam többet soha sürgetni. De akkor máris feladhatom a hirdetést, hogy állást változtatnék. Tíz évvel ezelőtt úgyszólván szórakozás volt a mi munkánk, ma idegtépő feladat: a gépkocsik száma megsokszorozódott, az utak állapota alig javult. Törődjön valaki ezzel a gonddal is!"

Reméljük, azok is olvassák ezeket az őszinte sorokat, akiknek szól. Az ő biztonságukról is szó van, meg mindenkiéről, aki közlekedik!

Zenebona éjjel-nappal

Kovács István (Bécsi krt. 6.) olvasónk kérdezi: miért nem tiltják meg Szegeden, hogy tülköljenek az autók? Némelyik dallamkürtje fél operaáriát énekel, és éjjel-nappal tart a „zene". Más országokban, kisebb városokban is tilos a járművek-nek dudálni!

De milyen igaza van olvasónknak!

Megfagyunk!

Két levélírónk is „fagyos" témáról ír. Korai? Dideregve írjuk e sorokat: aktuális ebben a korai, hűvös őszben!

„Nincs — tudtommal — eszkimó ősöm, bevallom: igen fázom, hiszen jéghideg a fűtőtest modern lakásomban, és ahhoz ugyan mit szólna az IKV, ha tábortüzet raknék szobám közepén?" — írja Bátonyi József, s ne nevessünk: keserű humor ez. Fáznak sokan, mert a naptár szerint fűtenek, nem pedig az időjárás szeszélyét ellensúlyozva. Hogy nincs meg a „kívánt" napi középhőmérséklet? Való igaz. De megvan-e április végén, május elején, amikor akarjuk, nem akarjuk (avagy: a „többség kívánságára") elfűtik a maradék szenet?

Halló, IKV! Fáznak a kicsi gyerekek, a betegek, az öregek.

Másik levélírónk arról panaszkodik, hogy szeretne nagyobb fűtőtestet szereltetni, de nem lehet. „A vállalat X forintért 20 fokos hőmérsékletet köteles biztosítani. Ez nem humánus, szerintem. Mert villanyáramból, gázból annyit fogyaszthatok, amennyit szükségesnek tartok. De a lakás hőmérsékletét tekintve ki vagyok szolgáltatva, mert valaki kitalálta, hogy nekem X hőfok elég. Ésszerű-e, hogy fázzak, ne tudjak dolgozni csak azért, mert „nem lehet" kiszámítani, hogy ennyi és ennyi plusz fűtőfelülettel (amit szeretnék beszereltetni még), bizonyos összeggel magasabb díjat fizessek?

Olvasónk nem írta meg, írásban kérte-e az IKV-tól, hogy nagyobb fűtőtestet csináltathasson? De úgy érezzük, okfejtése világos, igaza van.

— Halló, Szent Péter? A Jóistent kérem. Azt mondták, talán ő el tudja intézni, hogy akkor fűtsenek, amikor hideg van.

Rossz közérzet – konzerválva

Még ez év májusában felásták utcánkat, hogy a földgázvezeték csöveit elhelyezzék — írja Schmidt Józsefné (Partizán u. 7.). De a munka nem halad, az árkok feletti átjárók tönkrementek. Se a gáz nincs készen, se tüzelőt nem tudunk hozatni a rossz, feldúlt út miatt. Győződjenek meg, milyen állapotok vannak a Partizán utcában.

Meggyőződtünk. Nehezen úsztuk meg ép bokával a terepszemlét. Épp ezért kérdezzük: nem lenne jó, ha megütné valaki ott a bokáját? (Na, nem a lakók, ők szenvedtek már eleget!)

Az újszegedi Fürj utcában ugyanez a helyzet, azaz: tavaly ősztől májusig ez volt a helyzet, azóta úgy, ahogy betemették az árkokat, de a nyomáspróba és a bekapcsolás csak móka volt, fűteni máig se lehet — írta K. Zoltán, sok szomszédja nevében is.

A gázművek főmérnöke, Galambosi István kérdésünkre azt felelte, még e hét végén bekötik a vezetéket a Fürj utcában, eddig késett az engedély. A Fürj utcai didergők nevében reméljük, nem kell többet szót se ejteni erről az ügyről.

A vállalat sok nehézséggel küzd, köztudott. De, ha hol itt, hol ott dolgoznak, semmi munkának se lesz hónapokig befejezése. Az emberek rossz közérzetét pedig hónapokra — konzerválják. Vagy lassan mélyhűtik?

Miért nincs?

Balogh Lajosné (Lenin krt. 38.) azt kérdezi: miért nem kapni nálunk tejport? Jó lenne tartaléknak, arra az esetre, ha elfogy a tej, avagy éppen süteménybe, ha kellene. Más országokban éppolyan természetes, hogy van az üzletekben, akár a kakaó.

Tényleg: miért nincs?

Üzenetek

Takács Lajosnak: minden étteremben van panaszkönyv. Kérje el, írja bele, ha kifogása van. *Árva Lajos* (Pipacs u. 8.): Az ügyben szíveskedjék a városi tanács szolgáltató üzemének vezetőjéhez fordulni. *B. Antalné* (Sajka u. 5.) Képtelenek vagyunk segíteni. Gyerekek százai nem jutottak be az óvodákba, sajnos.

Bérletesek

Névtelenül szerepeltetem a buszvezetőt, szándékosan így, mert bár az alább következő észrevételek, megfigyelések egy személytől származnak, bármely jószemű buszvezető elmondhatná.

— Innen a vezetőfülkéből visszatekintve, érdekes, szövevényes képet kap az ember az utazóközönségünkről. Tábla jelzi a kocsi oldalán, hogy ezen az ajtón csak bérlettel szabad felszállni. Vannak, akik a közös dolgaink megkönnyítése érdekében már várakozás közben előkészítik bérletüket, és azonnal felmutatják, amint fellépnek a kocsiba. Ezek többsége idős ember, nyugdíjas, férfi, nő egyaránt, ezek megtanulták a fegyelmet az életben. Következzenek a többiek.

— Nehogy udvariatlansággal vádoljanak, a nőkkel kezdem. Persze azokkal, akik felszállás előtt nem készítik elő a bérletüket. Az egyik típus fellibben, nem törődik azzal, hogy öten-hatan készülődnek még mögötte, megtorpan, kinyitja a táskáját, megszokott helyéről előveszi a bérletet, és lapos mozdulattal megmutatja. Aztán visszateszi a táska megszokott rekeszébe, s akkor indul csak el a kocsi belseje, vagy valamelyik közeli ülőhely felé.

— Ezt a típust negatív irányba a több táskával, szatyorral érkező nőutasok követik. Ők se készítik elő a bérletüket, ők is megtorpannak, mit se törődve a hátuk mögött sorakozókkal, ők is felnyitják a táskájukat, ám a bérletüknek nincs megszokott helye, nem találják, akkor belekotornak a szatyorba, idegesen kutatnak a csomagok között, végül előkerül a bérlet, akkor rám mosolyognak diadalmasan: ugye, megtaláltam!

— De akad olyan nő is, aki kezébe se fogja a bérletet, csak a táskáját nyitja fel egy pillanatra, s mindenestül odatartja felém. A felnőtt, idős bérleteseken kívül legkevesebb bajunk a gyerekekkel van. Ők büszkék a bérletükre, határozott mozdulattal mutatják fel, s nem gátolnak senkit a mozgásban.

— Higgye el — fejezi be a tanulságos tájékoztatást —, nem könnyű feladat nekünk a gondos vezetés izgalmai mellett a bérletek ellenőrzése. Persze, az emberek nem egyformák, nem kívánhatjuk az előírások azonos betartását mindenkitől, de miután a buszon egyenjogú utasok utaznak, nemcsak a mi munkánkat könnyítenék meg azzal az apró figyelmességgel, hogy nem a kocsiban kotorásznak táskáik zegzugaiban a bérletekért, hanem az útitársaikért is, akik rendesen igazodnak az írott és íratlan közlekedési szabályokhoz.

Ormos Gerő

A JATE Stúdiója

Színház az ifjúságnak

A JATE Egyetemi Stúdiója a tudományegyetem és a Szegedi Nemzeti Színház közös vállalkozása. Az egyetem hozta létre, adta a helyiséget, a berendezést, a felszerelést — teremtette meg a lehetőséget. Az így létrehozott Stúdióban általában a színház művészei játszanak. Az Egyetemi Stúdió vezetője Paál István. A két intézmény kapcsolatának koronája, vállalkozásuk kicsúcsosodása olyan közös produkció lehet, ahol a színház profi színészeinek tudása, szakmai tapasztalata, művészi felkészültsége és az Egyetemi Színpad tagjainak szabad szelleme, lelkesedése, avantgard játékfelfogása ötvöződik. Ilyen amatőr-profi közös vállalkozás hazánkban szinte előzmény nélküli, csak a 25. Színház csinált hasonló kísérletet.

●

Szorító hiány és sürgető igény szülte az Egyetemi Stúdiót. A szegedi három tagozatos színházban a legkörültekintőbb műsorpolitika mellett is maradnak kihasználatlan energiák, felfedezetlen képességek, alvó lehetőségek. A Stúdió alkalmat, lehetőséget kíván adni a potenciálisan felgyűlt energiák levezetésére. Másrészt az egyetemi-főiskola ifjúság modern színház felé vonzódása, dráma-igénye mozdította meg az eddig szunnyadó lehetőségeket. Az egyetem felajánlotta termét, berendezését, felszerelését, így a színház művészei lehetőséget kapnak a játékra, a kísérletezésre.

●

A műsorterv készítésénél több szempontot kellett figyelembe venniük a Stúdió vezetőinek. Elsősorban az egyetemi-főiskolai ifjúságnak kívánnak játszani, nem mondva le arról, hogy a Stúdió Szeged egész ifjúságának akar szírházi fóruma lenni. Az első, most induló évadot kísérleti évnek szánják. Három bemutató szerepel a programban, három különböző stílus, téma — három különböző világ. Mindez azért, hogy mindenki megtalálhassa a neki legszimpatikusabbat, a számára legkedvesebbet, a hozzá legközelebb állót. Az első bemutató október 2-án lesz. Örök Elektra címmel önálló, belső műhelymunkával készült darabjukat mutatják be. Újszerű, érdekes, modern, kísérleti produkciónak igérkezik, ahol együtt játszik profi színész és egyetemista műkedvelő.

Az Egyetemi Színpad politikai avantgard stílusátszellemét kívánják továbbfejleszteni. Darabjukkal a XX. század elbukott forradalmainak és mártírjainak szeretnének méltó emléket állítani. A második bemutató, melyet februárra terveznek, a XX. század külföldi drámatermésből választott két egyfelvonásos, E. Albee Állatkerti történet és H. Pinter Étellift című darabja. Harmadik bemutatóként egy mai, fiatal magyar szerző drámáját kívánják színpadra állítani.

A Stúdió szervezi ezután a színház művészeinek önálló estjeit is.

●

Kockázatos vállakozás az Egyetemi Stúdió. Önmagának kell eltartania önmagát. Igaz, a színészek lelkesedésből, művészi alázatból, társadalmi munkában játszanak, és az egyetem díjtalanul biztosítja a termet, felszerelést, de a technikai személyzetet, a szükséges anyagot, munkát fedezni kell. Erre fedezet pedig csak a tiszta bevételből lehet. A közönségnek, elsősorban Szeged színházat szerető tanuló-ifjúságának kell kimondani az igent vagy a nemet, eldönteni, akarják-e, kell-e az új színházi lehetőség. A közönség passzívitása, érdektelensége halálos ítélet. Lelkes, várakozással teli, érdeklődő, aktív közönséget vár a Stúdió.

Új színházi lehetőség született Szegeden, színház az ifjúságnak. Érezze magáénak mindenki — akik csinálják, és akiknek csinálják.

Tandi Lajos